

“СТУСОВЕ КОЛО”

На відзначення 70-літнього ювілею поета правозахисника-гельсінкця, 19 листопада минулого року в Національному академічному драматичному театрі імені Івана Франка відбулася рок-вистава “Стусове коло” (режисер С.Проскурня). Сестри Тельнюк виконали покладені Лесею на музику вірші В.Стуса, уривки з листів і Василю поезію читали Д.Стус і Р.Семисал.

Це завершальний концерт літературно-музичного туру за підтримки Міністерства культури і туризму України після виступів у Донецьку, Маріуполі, Слов'янську, Горлівці й Луганську, які зібрали численну молодіжну аудиторію.

НАН УКРАЇНИ – 90

25 листопада 2008 року під головуванням академіка Г.М.Скрипник відбулися ювілейні загальні збори Відділення літератури, мови та мистецтвознавства Національної академії наук України.

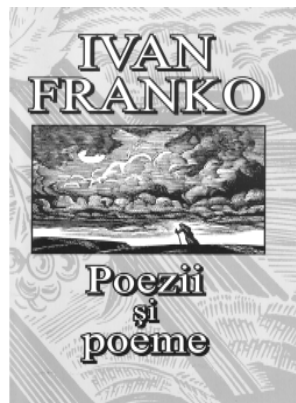
Заслухано наукові доповіді: “Українське літературознавство: підсумки і завдання” директора Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка академіка М.Г.Жулинського, “Українське народознавство та мистецтвознавство на межі тисячоліть: здобутки та перспективи розвитку” директора Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М.Т.Рильського академіка Г.А.Скрипник, “Сучасне українське мовознавство у загальнослов'янському контексті” директора Інституту української мови доктора філологічних наук П.Ю.Гриценка.

В обговоренні звітних доповідей узяли участь академік НАН України В.Г.Дончик, кандидат мистецтвознавства А.П.Калениченко, завідувач відділом кінознавства і телебачення цього ж інституту С.В.Тримбач, директор Українського мовно-інформаційного фонду НАН України В.А.Широков, член-кореспондент НАН України Г.П.Півторак, доктор філологічних наук К.Г.Городенська, доктор філологічних наук П.В.Михед.

В.Л.

РУМУНСЬКА УКРАЇНІСТИКА: ПОДІЇ, ФАКТИ

2008 року д-ру Магдалені Ласло-Куцюк, відомій дослідниці української літератури й румунсько-українських літературних взаємин, авторці одинадцяти монографічних праць з цієї тематики, і зокрема останніх – “Творчість Шевченка на тлі його доби” (2002) та “Текст і інтертекст в художній творчості Івана Франка” (2005), виповнилося 80. Наукова громадськість і український осередок Бухареста широко відзначили ювілей наукової діячки. Зокрема, на міжнародній науковій конференції “Румунська славістика. Традиції і перспективи”, що проходила в Бухарестському університеті 3-5 жовтня 2008 року, було зауважено вагомий внесок д-ра М.Ласло-Куцюк у розбудову літературознавчої україністики в Румунії, у справу виховання численних фахівців-україністів у цій країні, наголошено на високій науковій вартості й широкому резонансі її творчого доробку. Приєднуючись до численних привітань на адресу д-ра М.Ласло-Куцюк, колектив Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України щиро здоровить ювілярку і бажає їй плідного творчого дозвілліття.

Помітними явищами румунського літературного життя останніх років стали нові наукові й художні видання. Зокрема, румунська шевченкіана, яка уже тривалий час посідає чільне місце в дослідницькій та перекладацькій царині країни, збагатилась новими книжками. Так, 2007 року в бухарестському видавництві "RCR-Print" побачив світ "Кобзар" Т.Шевченка українською мовою. Автор передмови "Шевченко і ми", "Життєпису Тараса Шевченка" та приміток – письменник, літературознавець та видавець М.Михайлюк (головний редактор часопису "Український вісник", автор кількох романів та збірок поезій, низки статей, присвячених материковій українській літературі, передмов до видань українською мовою творів І.Франка, Г.Квітки-Основ'яненка, Ю.Федьковича, книжки есе про українську поезію в Румунії "Слово про слово" (1983). Дещо раніше, 2004 року, вийшов двотомник повістей Т.Шевченка "Життя художника", що містить вісім творів цього жанру. Переклад

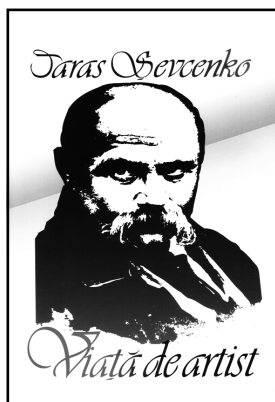
румунською мовою виконав нині, на жаль, уже покійний письменник Степан Ткачук; передмова і примітки Мірчі Аурела Буйчука.

2008 року в Румунії вийшов друком двомовний збірник "Ювілейний симпозиум" Іван Франко. 150 років від дня народження" (упорядник д-р І.Ребошапка), де вміщені матеріали, виголошені на честь цієї дати на спільному румунсько-українському науковому зібранні, яке відбулось у Бухарестському університеті 8-9 грудня 2006. Це, зокрема, доповіді викладачів Бухарестського університету проф. І.Ребошапки "Іван Франко і Румунія", проф. К.Джамбашу "Іван Франко про польську літературу", д-ра М.Ласло-Куцюк "Інтертекстуальність творчості Івана Франка", виступ перекладача поезії Франка на румунську мову Й.Ковача, а також доповіді науковців Львова та Чернівців. Конференція продемонструвала високий науковий рівень сучасного франкознавства, засвідчила, що вивчення творчості І.Франка в Румунії має майбутнє. До цієї ж дати підготовлено й видано три книжки перекладів творів Івана Франка – "Вибрані поезії" (2002), "Вибрані поеми" (2003), "Вірші та поеми" (2006). Румунськомовна версія належить відомому поетові й перекладачеві Йону Ковачу, зусиллями якого 2001 року опубліковано також переклад "Енеїди" І.Котляревського. Передмови до двох останніх видань І.Франка написала д-р М.Ласло-Куцюк.

Вийшли у світ також оригінальні твори українських письменників Румунії. Це, зокрема, книжка поезій Івана Ковача "Право на сум" (2003), дві збірки віршів Миколи Корсюка – "Монолог" (2003) та "Яйце-райце" (2005). У перекладі українською видруковано двотомну "Антологію сучасної румунської поезії" (2005). Автор перекладу С.Ткачук репрезентує поезію не стільки метрів румунського художнього слова ХХ ст. (таких, приміром, як А.Е.Баконський, Ч.Балтаг, З.Станку, А.Бландіана, М.Сореску, Н.Стенеску, Й.Карайон, Шт. Авг. Дойнаш та ін.), певним чином уже відомих і нашому читачеві, а переважно твори тих сучасних румунських поетів, які ще мало знані в Україні. Завдяки цій антології шанувальники румунської поезії можуть познайомитись з новими для них іменами: О.Докліна, Й.Белдяну, К.Брагаша, Г.Григурку, А.Думбравяну, Й.Ковача, М.Мотрича, Н.Преліпчану, Ф.Шандора та ін. У цьому – найбільша цінність згадуваного видання.

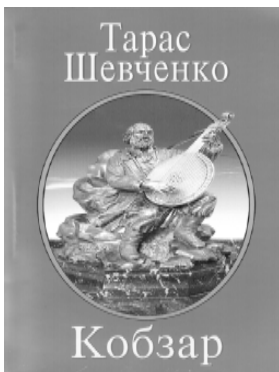
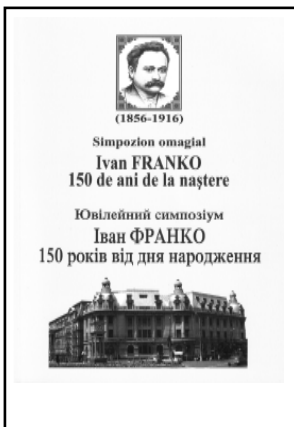
Зібрані в різних регіонах Румунії зразки української народної творчості опубліковані у книжках "Іхав козак за Дунай: Пісні задунайських українців" (2005, зібрав і упорядкував В.Ріцко; першу збірку "Ой Дунаю, Дунаю" цей же автор випустив у світ 1980); "Бережи і гадкуй: Збірник марамороських прислів'їв і приказок" (2006, зібрав і упорядкував О.Бевка; перша його збірка "Нема правди без приповідки" вийшла друком 1984); "Ой у полі три криниченьки: Українські народні пісні в Румунії" (2006, упорядкування і нотний супровід І.Лібера). Результатом багаторічної збирацької й дослідницької праці стала ґрунтовна монографія проф. І.Ребошапки "Поезія колядок" (2006, румун.мовою), яка присвячена порівняльному вивченню поетики українських обрядових величальних пісень, поданих у широкому контексті й типологічному зіставленні з румунськими та загальнослов'янськими фольклорними явищами цього жанру.

2007 року в Бухаресті почав виходити журнал для українських дітей Румунії "Дзвоник" (головний редактор – М.Корсюк, відповідальний редактор – Л.Дорош, художній редактор –

В.Соколюк). Як наголосив С.Бучута, голова Союзу українців Румунії, за фінансової підтримки якого і здійснено це видання, основна мета журналу – пробудити в дітей любов до рідної мови й літератури, до народних звичаїв, заохотити їх до творчості.

На 65-му році життя відійшов у вічність д-р Дан Хорія Мазілу – відомий румунський учений-філолог, україніст, перекладач, дійсний член Румунської академії, генеральний директор Бібліотеки Румунської академії, професор Бухарестського університету. Вихованець українського відділення кафедри слов'янських мов філологічного факультету цього університету, д-р Мазілу 23 роки працював тут, викладаючи курси сучасної української мови, історичної граматики української мови, старослов'янської мови, румунсько-українських (і ширше – слов'янських) мовних і літературних взаємин. Д.Х.Мазілу впродовж життя був активним організатором і учасником усіх культурно-літературних українських заходів, автором і укладачем підручників з української мови та літератури для шкіл Румунії з українською мовою навчання, постійно друкувався в журналі українських письменників країни “Наш голос”. Як дослідник Т.Г.Шевченка опублікував статтю “Балади, наснажені ліризмом” (1989), написав передмову, ґрунтовні примітки та вичерпну біографічну довідку до впорядкованого ним видання “Кобзаря” румунською мовою (1990, т.1). Завдяки перекладацькій діяльності проф. Мазілу вийшли друком антологія сучасної української новели ХХ ст. “Пролетіли коні” (1971, у співавторстві зі С.Груєю), збірка оповідань “Таке гірке, таке солодке життя” (1975) Є.Гуцала, романи “Канал” (1979) І.Григурка та “Лебедина зграя” (1985) В.Земляка. Яскравий філологічний талант д-ра Мазілу найповніше виявився в царині вивчення давньої румунської літератури (з 1990 р. і до кінця життя викладав цю дисципліну на факультеті румунської словесності), яку він досліджував у широкому порівняльному слов'янському (переважно українському) та європейському контексті. Проф. Мазілу автор 15-ти монографій і численних розвідок на цю тему, зокрема книжки “Румунська барокова література в європейському контексті” (1996), статей “Українська барокова література та сприйняття мотивів античності” (1983), “Маловідомі румунські переклади з творчості Іоанікія Галятовського” (1988), “Петро Могила і київські панегіристи” (1987), “Початки румунсько-українських культурних взаємин” (1994-95, ч.1-3). Подвижницька наукова діяльність д-ра Д.Х.Мазілу, його внесок у румунську україністику має першорядне значення не лише для румунів, а й для нас, українців. Перефразовуючи слова вченого, сказані ним про значення творчості М.Емінеску, можемо стверджувати, що і його власний доробок є тим мостом взаєморозуміння між нашими народами й культурами, звести який під силу лише творцям одержимим. Світла пам'ять!

Тамара Носенко

ПЕРША МІЖНАРОДНА ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ “УКРАЇНЬСЬКА ЛІТЕРАТУРА І ЗАГАЛЬНОСЛОВ'ЯНСЬКИЙ КОНТЕКСТ”

Активний розвиток науки в сучасному світі, поширення інформаційних технологій вимагає пошуку новітніх форм організації діяльності вчених. Інститут філології Бердянського державного педагогічного університету виступив ініціатором проведення першої в університеті Міжнародної інтернет-конференції “Українська література і загальнослов'янський контекст” (16-18 квітня 2008 р.). Співорганізаторами заходу виступили Інститут літератури імені Т.Г.Шевченка Національної академії наук України та Науково-дослідний інститут